Dosarul nr. 4r-3147/24 Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)
4-23077190-02-4r-12072024 Judecător Renata POPESCU-BALTA

D E C I Z I E
în numele Legii

15 aprilie 2025 **mun.Chişinău**

COLEGIUL PENAL AL CURŢII DE APEL CENTRU
Având în componența sa:
Președintele ședinței: Silvia CECAN
Judecători: Denis BĂBĂLĂU și Vitalie BUDECI

a examinat în ordine de recurs, fără prezența părților, recursul declarat de către avocatul Alexandru SAVVA în interesele persoanei în privința căreia a fost întocmit procesul verbal cu privire la contravenție, Ion VICOL, împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-3365/2023 din 29 februarie 2024, în cauza contravențională intentată prin Procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI05 993175 din 03.05.2023, în privința lui **Ion VICOL** în temeiul art.354 alin.(1) și art.69 alin.(1) Cod contravențional.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
în procedura instanței de fond, din 30.05.2023 până la 29.02.2024;
în Curtea de Apel Centru, din 12.07.2024 până la 15.04.2025.
Procedura de notificare a părților a fost executată.

Verificând temeinicia Hotărârii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Centru,

A C O N S T A T A T :

1. Prin procesul verbal cu privire la contravenție nr. MAI05 993175, VICOL Ion a fost sancționat pentru comiterea contravenției prevăzute de art.354 alin.(1) și art.69 alin.(1) Cod contravențional, reținând în sarcina acestuia că la data de 23.04.2023 orele 18:00 cet. VICOL Ion fiind în or. *****. ***** str. ***** în apropierea casei de locuit a numit cu cuvine necenzurate pe cet. GÎSCĂ Lilia din motive necunoscute.

La data de 22 mai 2023 VICOL Ion a depus contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI05 993175 din 03.05.2023 în baza art.354 alin(1) și art.69 alin.(1) Cod contravențional, întocmit în privința sa.

În susținerea contestației Ion VICOL a solicitat admiterea contestației și anularea procesului-verbal cu privire la contravenție cu încetarea procesului contravențional.

2. *Prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-3365/2023 din 29 februarie 2024,* contestația depusă de VICOL Ion împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI05 993175 din 03.05.2023 privind aplicarea sancțiunii contravenționale în

baza art.354 alin.(1) și art.69 alin.(1) Cod contravențional, întocmit în privința lui VICOL Ion, a fost respinsă, ca tardivă.

3. *Nefiind de acord cu Hotărârea instanței de fond, avocatul Alexandru SAVVA în interesele persoanei în interesele persoanei în privința căreia a fost întocmit procesul verbal cu privire la contravenție, Ion VICOL, a declarat recurs în termenul legal, prin care solicită admiterea recursului, casarea Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-3365/2023 din 29 februarie 2024, cu anularea deciziei de sancționare a agentului constatator IP Buiucani, în privința cet. Ion VICOL, cuprinsă în procesul-verbal nr. MAI 05993175 din 03.05.2023 și a procesului verbal, și cu repunerea în termen, cu încetarea procedurii contravenționale, pe motivul lipsei faptului contravenției, cu repunerea persoanei în drepturi, corespunzător.*

În motivarea recursului apărarea a menționat că, Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-3365/2023 din 29 februarie 2024 este neîntemeiată, din considerentul că, instanța nu a dat doar o apreciere probelor prezentate la materialele cauzei contravenționale, şi nu a solicitat administrarea suplimentară a unor acte probatorii în cazul constatării lipsei acestora, circumstanțe care ar fi putut fi examinate şi verificate prin prisma argumentelor participanților la proces, ca ulterior să fie emisă o hotărâre motivată, clară şi conform prevederilor legale la caz.

Invocă faptul că la data de 03.05.2023a fost întocmit procesul verbal nr. MAI 05993175 din 03.05.2023, iar ultima zi a termenului de contestare ar fi - 18.05.2023.

Totodată reține că la data de 17,05.2023 a fost prezentată oficiului poștal, spre expediere, contestația lui Ion VICOL împotriva deciziei de sancționare a agentului constatator IP Buiucani, cuprinsă în procesul-verbal nr. MAI 05993175 din 03.05.2023.

Astfel invocă că în speță, este cert că contestația împotriva deciziei de sancționare a agentului constatator IP Buiucani, cuprinsă în procesul-verbal nr. MAI 05993175 din 03.05.2023, a fost depusă în termen. Prin faptul respingerii ca tardive a contestației depuse de Ion Vicol, acestuia i s-a încălcat dreptul la un proces echitabil, manifestat prin refuzul autorității judecătorești de a examina în fond contestația depusă în termenul legal.

4. ***Procedura de notificare a părților a fost executată.***

În conformitate cu art.3 alin.(1) Cod de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

În conform art.471 alin.(1) alin.(1) Cod contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților.

La judecarea recursului, Colegiul Penal reieșind din modificările operate prin Legea nr. 245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional", în vigoare din 22.08.2023), în temeiul art. 447 alin.(1), (2) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional", în vigoare din 22.08.2023), Colegiul Penal a dispus examinarea cauzei penale în ordine de recurs, în lipsa părților, fiindu-le comunicat acestora despre data, ora și locul examinării cauzei penale și cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Fiind notificate de către instanța de recurs părțile la proces, în conformitate cu art.471 alin.(2) Cod contravențional, agentul constatator, și contravenientul au fost înștiințați legal

despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru, referințe, completări la cererea de recurs, sau alte cereri/demersuri, însă acestea trebuie să parvină la instanța de recurs, cu cel puțin 1 (una) zile înainte de data ședinței de judecată. Deci, cauza contravențională se va examina în lipsa părților în procedură scrisă.

5. *Deliberând asupra motivelor invocate în recurs, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, pe baza probelor administrate și cercetate de prima instanță, Colegiul penal ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de avocatul Alexandru SAVVA în interesele persoanei în privința căreia a fost întocmit procesul verbal cu privire la contravenție, Ion VICOL, împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-3365/2023 din 29 februarie 2024*, *cu casarea integrală a hotărârii și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de fond, în alt complet de judecată, din considerentele ce succed.*

6. În conformitate cu prevederile art.473 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod contravențional, *după examinarea recursului, instanța de recurs admite recursul, casând hotărârea atacată, parțial sau integral, și dispune rejudecarea cauzei în primă instanță dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, privind citarea obligatorie a părților, privind respectarea dreptului la apărare și a dreptului la interpret, precum și dacă a constatat încălcări ale prevederilor art.33-35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător.*

Conform art.466 Cod contravențional, hotărârile judecătorești contravenționale pot fi atacate cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, în următoarele temeiuri:; *d) hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau dispozitivul hotărârii redactate nu corespunde dispozitivului pronunțat după deliberare.*

Colegiul penal reține, că la judecarea cauzei instanța de fond nu a ținut cont de cerințele art.458 Cod Contravențional, care prevede că la examinarea cauzei contravenționale instanța de judecată este obligată să determine caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei precum şi alte circumstanțe ce au importanță la examinarea cauzei, adică să examineze cauza sub toate aspectele, complet şi obiectiv cu respectarea dreptului la un proces echitabil şi la apărare. Or, studiind materialele prezentate în coroborarea cu hotărârea primei instanțe, se constată, că instanța de judecată a examinat cauza superficial şi unilateral fără a da o apreciere obiectivă probelor din dosar.

Reieșind din prevederile art. 6 al CEDO, pronunțarea de către instanțele de judecată a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil şi acesta presupune obligația instanței de judecată de a se expune în hotărârile emise asupra tuturor cerințelor pricinii, precum şi asupra argumentelor invocate de către intimat întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz, 26). În sensul art.6 alin. (1) al Convenției, instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care își întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanțele de judecată să motiveze nu doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii şi să nu se mulțumească de a proba pur şi simplu concluziile uneia dintre părți.

7. În temeiul prevederilor art.462 alin.(1) Cod contravențional, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală, întemeiată şi motivată*.

În continuare Colegiul relevă că, domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală", în înțelesul european autonom al art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Analizând situația de fapt a cauzelor *Ziliberberg contra Moldovei*, hotărâre din 01.02.2005, §35 și *Anghel contra României*, hotărâre din 04.10.2007, §52, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că în aceste spețe predomină elementele care sugerează că a fost vorba de acuzații penale. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 §2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

8. În fapt, reieșind din materialele cauzei Colegiul penal reține, că la data de 03 mai 2023, agentul constatator, a întocmit un proces- verbal cu privire la contravenție cu seria/nr. MAI05 993175, în privința lui Ion VICOL, care este învinuit de comiterea contravenției prevăzute de art. 354 alin.(1) și art.69 alin.(1) Cod contravențional, fiindu-i imputată faptă precum că, la data de 23.04.2023 orele 18:00 cet. VICOL Ion fiind în or. *****. ***** str. ***** în apropierea casei de locuit a numit cu cuvine necenzurate pe cet. GÎSCĂ Lilia din motive necunoscute. Prin decizia agentului constatator din 03 mai 2023, lui Ion VICOL i-a fost aplicată sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 48 unități convenționale (f.d.4).

La data de 22 mai 2023 VICOL Ion a depus contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI05 993175 din 03.05.2023 în baza art.354 alin.(1) și art.69 alin.(1) Cod contravențional, întocmit în privința sa. (f.d.2).

Prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-3365/2023 din 29 februarie 2024, contestația depusă de VICOL Ion împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI05 993175 din 03.05.2023 privind aplicarea sancțiunii contravenționale în baza art. 354 alin.(1) și art.69 alin.(1) Cod contravențional, întocmit în privința lui VICOL Ion, a fost respinsă, ca tardivă.

9. Astfel, Colegiul penal lecturând textul hotărârii recurate, în raport cu circumstanțele faptice stabilite mai sus şi ținând cont de prevederile legale aplicabile în speță, menționează că, instanța de fond eronat a apreciat și aplicat normele de drept procesual contravențional și nu a ținut cont de cerințele art.457-458 Cod contravențional, care prevăd examinarea contravenției sub toate aspectele, complet și obiectiv, clarificând circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea justă a cauzei.

Colegiul penal reține că, potrivit art.448 alin.(1) Cod contravențional, contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sânt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sânt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmânării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art.447/1 alin.(8).

Transpunând aceste prevederi legale în speță, Colegiul reține că termenul de 15 zile se calculează în raport cu două ipoteze: în situația în care persoana a fost prezentă la ședința de examinare a cauzei contravenționale și în situația în care persoana nu a fost prezentă la ședința de examinare a cauzei contravenționale.

Astfel, în context Colegiul ține să precizeze că din conținutul Procesul-verbal cu privire la contravenție și Decizia de sancționare seria/nr. MAI05 993175 din 03.05.2023 au fost întocmite în prezența lui Ion VICOL, care a semnat la rubrica nr. 13 invocând concomitent obiecții că nu este de acord.

La caz, instanța de judecată a reținut faptul că proces-verbal cu privire la contravenție din *03.05.2023 a fost întocmit în prezența contravenientului Ion VICOL*, *semnat de avocat, iar în actul întocmit este indicat prezența persoanei în privința căruia s-a întocmit procesul-verbal, indicându-se nerecunoașterea vinovăției* copia actului întocmit a fost înmânat avocatului și contravenientului la data întocmirii procesului verbal cu privire la contravenție adică la data de 03.05.2023.

La fel se reține că nefiind e acord cu procesul verbal întocmit în privința sa, Ion VICOL a depus o contestație în adresa IP Buiucani, mun. Chișinău și fiind înregistrată la data de 22.05.2023 cu nr. de intrare 4142, fapt confirmat prin ștampila instituției (f.d. 2).

Prin urmare Colegiul notează ca fiind neargumentată soluția instanței de judecată prin care a constatat faptul că contestația depusă de către Ion VICOL este introdusă înafara termenului prevăzut de lege.

În acest context se impune necesitatea de a preciza faptul că potrivit motivelor invocate în cererea de recurs, s-a constatat că Ion VICOL a depus contestația prin intermediul poștei terestre, fiind anexat în acest sens copia avizului și copia chitanței de plată (f.d. 42).

Astfel, Colegiul verificând ***trimiterea poștală nr. DS800442733lAS*** prin introducerea numărului unic de identificare prin intermediul aplicației poștale Track & Trace, s-a stabilit că contestația a ajuns la oficiul de livrare la 21.05.2023, iar potrivit avizului de recepție, a fost recepționată la data de 22.05.2023.

Mai mult analizând detaliat copia chitanței de plată, Colegiul reține că la data de 17.05.2023, ora 16:29, contestatarul a achitat taxa pentru trimiterea poștală prin intermediul Poștei Moldovei, iar la rubrica destinatar fiind indicat IP Buiucani mun. Chișinău. (f.d. 42)

Respectiv, Colegiul penal lecturând textul hotărârii recurate, în raport cu circumstanțele faptice stabilite mai sus și ținând cont de prevederile legale aplicabile în speță, reține că instanța de fond a constatat eronat că contestația depusă de persoana în a cărei privință a fost intentat proces contravențional, Ion VICOL, este depusă cu omiterea termenului legal de depunere, or, conform prevederilor art.231 alin.(2) Cod de procedură penală , la calcularea termenelor procedurale se pornește de la ora, ziua, luna şi anul indicate în actul care a provocat curgerea termenului. Art.231 alin.(3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Totodată, potrivit prevederilor art.448 alin.(1) Cod contravențional, prevede că *contravenientul*, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sânt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, *sânt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru pârțile*

care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmânării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art.447/1 alin.(8).

Excepția de la regula dată este reglementată de legiuitor în dispoziția art.448 alin.(2) Cod contravențional, în care se indică că, în cazul omiterii termenului prevăzut la alin. (1) din motive întemeiate, dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii sau a perceperii despăgubirii materiale, persoana față de care a fost emisă decizia poate fi repusă în termen, la cerere, de către instanța de judecată competentă să examineze contestația.

Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționali, de la data înmânării copiei de pe decizia respectivă, în condițiile art.447/1 alin.(8).

Totodată, potrivit prevederilor art.448 alin.(4) Cod contravențional "contestația împotriva deciziei emise asupra cauzei contravenționale se depune la autoritatea din care face parte agentul constatator, conform competenței teritoriale, care a examinat cauza. în cel mult 3 zile de la data depunerii, agentul constatator expediază contestația şi dosarul cauzei contravenționale în instanța de judecată competentă.

Astfel legea stabilește că copia de pe procesul-verbal se înmânează persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional şi victimei *la cerere*. În cazul procesului-verbal încheiat în absența persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, copia de pe procesul-verbal se înmânează în modul prevăzut la art.382 alin.(6).

În lumina considerațiunilor relatate supra, Colegiul notează că instanța de judecată nu a transpus normele legale sus menționate în speță, având în vedere faptul că contestația depusă de către Ion VICOL a fost remisă prin intermediul oficiului poștal la data de 17.05.2023, fapt confirmat prin dovada trimiterii poștale nr. DS8004427331AS anexat la materialele cauzei contravenționale (f.d. 42) și verificat de către Colegiul penal prin intermediul site-lui Track&Trace prin introducerea numărului de identificare DS8004427331AS, or procesul verbal cu privire la contravenție fiind întocmit la data de 03.05.2023 iar contestația a fost remisă în adresa Inspectoratului Național de Patrulare prin intermediul poștei terestre la data de 17.05.2023, respectiv se constată respectarea termenului de 15 zile de contestare a deciziei agentului constatator.

Concomitent, instanța de recurs remarcă că, procesul – verbal cu privire la contravenție fiind întocmit de un organ al statului aflat în exercițiul funcțiunii trebuie să i se recunoască valoarea probatorie sub aspectul constatării stării de fapt, ca efect al triplei prezumții de autenticitate, veridicitate și legalitate. În acest sens este de remarcat că în jurisprudența CtEDO s-a reținut în mod constant că prezumțiile nu sunt în principiu, contrare Convenției. În așa mod, Curtea a constatat anterior că prezumțiile de fapt și de drept se regăsesc în orice sistem de drept; în principiu, convenția nu derogă de la acestea, însă în materie penală obligă statele contractante să nu depășească un anumit prag. În special, articolul 6 § 2 impune statelor să aibă în vedere aceste prezumții, aceasta în limite rezonabile, ținând cont de gravitatea faptelor și păstrând dreptul la apărare (Salabiaku împotriva Franței, hotărârea din 7 octombrie 1988, seria A, nr. 141-A, pag. 15, pct. 28; Telfner împotriva Austriei, nr. 33501/96, pct. 16, 20 martie 2001).

Deci se reține că instanța de judecată eronat a aplicat normele de drept procedural, or soluția instanței de judecată este neargumentată în acest sens, Colegiul fiind în imposibilitate să determine motivele reale ce a determinat instanța de a considera că contestația a fost depusă cu

omiterea termenului legal prevăzut de lege, iar neargumentarea corespunzătoare în speță, ar echivala cu avantajarea unei părți în defavoarea alteia, prin extinderea termenului legal de prescripție și revizuire a hotărârilor judecătorești, ceea ce în accepțiunea CtEDO *(hotărârea Ghirea versus Republica Moldova)* urmează a fi interpretat ca încălcare a principiilor securității juridice cât și a egalității armelor, ceea ce duce la violarea art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului – dreptul la un proces echitabil, care urmează a fi respectat cu referință la partea acuzării și a apărării, fără discriminare.

Se subliniază că, CtEDO, în speța *Luka contra României* a evidențiat că art. 6 implică faptul că *deciziile instanțelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părțile au fost ascultate și să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiției*. Altfel spus, art.6 îi atribuie „instanței" obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora și fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument *(Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, pct.19-20, pct.59 și 61).* Curtea evidențiază că trebuie să se țină seama de relevanța și incidența argumentului sau motivului cu privire la care instanța nu s-a pronunțat la încheierea cauzei *(Jahnke și Lenoble împotriva Franței (dec.), nr.40490/98 și Dima împotriva României, 16.11.2006).*

Din interpretarea art.6 al CEDO, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora.

10. În această ordine de idei, ca rezultat a faptului că hotărârea instanței de fond poartă un caracter neargumentat, or *instanța, nu a examinat meticulos materialele cauzei și nu a elucidat circumstanțele importante speței, nefiind precizate în mod suficient motivele pe care se întemeiază soluția instanței de judecată privind nedepunerea contestației în termenul legal.*

Colegiul penal lecturând textul hotărârii recurate, în raport cu circumstanțele faptice stabilite mai sus şi ținând cont de prevederile legale aplicabile în speță, menționează că soluția adoptată, este nemotivată, neregăsindu-se în cuprinsul acesteia argumentarea ce l-a determinat pe judecător să adopte soluția dispusă în cauză.

Astfel, în lumina celor invocate supra, instanța de recurs reține, că instanța de fond a adoptat o hotărâre nefondată, or instanța de judecată este obligată să se pronunțe asupra tuturor argumentelor invocate de părți. Mai mult decât atât, Colegiul relevă faptul că decizia urmează a fi casată cu rejudecarea cauzei, întrucât asemenea omisiune nu poate fi corectată în instanța de recurs, care nu este în drept de a da o nouă apreciere probelor din dosar şi în instanța de recurs nu poate fi satisfăcută cerința părții de a administra noi probe.

Astfel, Colegiul penal conchide că termenul de introducere a contestației în situația întocmirii procesului verbal cu privire la contravenție în prezența persoanei (fie că a semnat sau a refuzat să semneze procesul verbal) curge de la momentul întocmirii Procesului-verbal cu privire la contravenție și a Deciziei de sancționare, termenul de 15 zile fiind un termen procedural imperativ, calculându-se din momentul întocmirii procesului – verbal cu privire la contravenție, neluându-se în considerație prima zi când a început termenul de 15 zile și nici ziua când s-a sfârșit acest termen.

În cauză, Codul contravențional stabilește un termen imperativ în care poate fi formulată contestația, 15 zile. Acest termen scurt este justificat de faptul că acțiunile antisociale

reglementate și sancționate ca și contravenții trebuie să fie analizate la un termen scurt față de momentul comiterii lor pentru că numai în acest mod scopul educativ și preventiv al sancțiunilor contravenționale poate fi atins.

Respectiv instanța de recurs lecturând textul hotărârii recurate, în raport cu circumstanțele faptice stabilite mai sus şi ținând cont de prevederile legale aplicabile în speță, menționează că, motivarea hotărârii este una neargumentată și neîntemeiată.

Rezumând aceste prevederi, Colegiul Penal menționează faptul că, instanța de fond a examinat cauza pripit şi unilateral şi a emis o hotărâre nemotivată, care nu conține careva motive concrete pe care instanța s-a axat la emiterea acesteia, cauza fiind examinată superficial. Prin urmare, nemotivarea totală sau parțială a actelor de dispoziție emise de instanța de judecată, fie ne pronunțarea asupra tuturor motivelor invocate în plângere - afectează prin sine dreptul persoanei la acces liber la justiție, drept garantat de art. 6 din CEDO și art. 20 al Constituției RM.

Astfel, conform jurisprudenței CtEDO, expuse în cazurile aplicării art.6 al Convenției, doar o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului, oferă posibilitatea ca această hotărâre să poată fi verificată în cadrul căilor de atac şi oferă posibilitatea persoanelor interesate de a pregăti o contestație, o cerere de apel sau recurs. (*Suominen c. Finlandei (2003) § 37, Kuznetsov şi alţii c. Rusiei (2007) § 85.*).

11. Conform art.466 lit. d) Cod contravențional, *hotărârile judecătorești contravenționale pot fi atacate cu recurs, pentru faptul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, din motivele enunțate anterior.*

Colegiul penal lecturând textul hotărârii recurate, în raport cu circumstanțele faptice stabilite mai sus şi ținând cont de prevederile legale aplicabile în speță, menționează că soluția adoptată, este nemotivată, neregăsindu-se *în cuprinsul acesteia argumentarea ce l-a determinat pe judecător să adopte soluția dispusă în cauză.*

Conform jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, dreptul de acces la justiție nu este unul absolut, fiind admise anumite restricții cu condiția ca acestea să fie reglementate de lege, să urmărească un interes legitim și să asigure un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat.

În aceste circumstanțe se denotă faptul că instanța nu a examinat complet şi obiectiv cauza contravențională dată, la emiterea hotărârii nu au fost respectate prevederile art.462 alin.(4) lit. b) Cod contravențional or, în hotărâre nu sunt analizate probele pe care își întemeiază soluția, cât și au rămas fără apreciere argumentele invocate de către părți, prin urmare, rezultă că în hotărârea instanței nu s-a făcut o analiză multilaterală şi coerentă a tuturor probelor, legătura între ele şi, nefiind motivată concluzia instanței în ce privește acceptarea unor probe şi, respectiv de ce le respinge pe altele, fiind enumerată doar jurisprudența aplicabilă speței.

Aceste fapte constituie o neglijare a prevederilor art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului: „*Convenția impune obligația oricărei instanțe de a indica suficient de clar motivele pe care s-a sprijinit*. Această exigență, care contribuie la garantarea respectării principiului bunei administrări a justiției, nu poate fi întotdeauna înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat pentru fiecare argument al părților. Instanțele naționale sunt obligate să-şi motiveze deciziile, ceea ce nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat la fiecare argument, dar ca o obligație de a se pronunța asupra problemelor cele mai importante

ridicate în speță", a se vedea în acest sens cauza (Ruiz Torija şi Hiro Balani împotriva Spaniei, hotărârea din 9 decembrie 1994, sau Grigore Vlasia Vasilescu împotriva României, hotărârea din 6 iunie 2006).

Mai mult, hotărârea instanței de fond nu reflectă toate circumstanțele invocate la judecarea cauzei de către recurent, nu atestă o analiză serioasă din partea instanței a tuturor probelor prezentate în complexitatea lor, astfel soluția instanței de fond de principiu nu corespunde rigorilor art.462 Cod contravențional.

Conform art.374 alin.(3) Cod contravențional, procesul contravențional se desfăşoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului de procedură penală în cazurile expres prevăzute de prezentul cod, precum şi al normelor dreptului internațional şi ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile şi libertățile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

Respectiv, aceste încălcări de procedură nu-i dau posibilitate instanței de recurs să examineze cauza contravențională în fond, fără a trimite dosarul la o nouă examinare.

Colegiul penal mai reține că, instanța de fond nu a ținut cont de circumstanțele invocate de părți și nu a dat răspuns la cele mai importante obiecții ale acestuia vizavi de cauza examinată. Toate aceste circumstanțe pun la îndoială faptul că instanța de fond ar fi pătruns în esența cauzei și că ar fi examinat cauza obiectiv și multiaspectual. În aceste circumstanțe, se denotă faptul că instanța nu a examinat complet și obiectiv cauza contravențională dată, iar la emiterea hotărârii nu a dat deplină importanță prevederilor art.462 alin.(4) Cod contravențional.

Respectiv, circumstanțele stabilite supra, combat concluzia primei instanțe, ceea ce denotă că instanța de fond nu și-a motivat corespunzător soluția.

12. Elucidarea tuturor împrejurărilor menționate are o mare importanță la examinarea corectă a cauzei, ceea ce instanța de judecată nu a efectuat, prin ce au fost ignorate normele dreptului procedural și dreptul la un proces echitabil, care neapărat servește drept temei pentru anularea hotărârii atacate și remiterea cauzei la o nouă examinare, în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

În acest context, instanța de recurs reiterează că instanța de fond este obligată să se pronunțe asupra tuturor argumentelor invocate de participanții la proces. Or, neexpunerea asupra unei cerințe, se egalează cu faptul că nu au fost auzite părțile. Conform practicii CEDO, în cauza Fomin împotriva Moldovei, Cererea nr. 36755/06, Curtea a statuat că: „Rolul unei Decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o Decizie motivată oferă părților posibilitatea de a o contesta precum și posibilitatea ca Decizia să fie revizuită de către o Instanță de Recurs". Doar prin adoptarea unei decizii motivate, poate avea loc un control public al administrației Justiției (c.f. Hirvisaari împotriva Finlandei, nr. 49684/99, parag. 30, 27.09.2001).

La judecarea cauzei instanța de fond urmează să țină cont de cerințele art.458 Cod contravențional, care prevede că, „la examinarea cauzei contravenționale instanța de judecată este obligată să determine caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei precum și alte circumstanțe ce au importanță la examinarea cauzei, adică să examineze cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv cu respectarea dreptului la un proces echitabil și la apărare".

Subsecvent celor enunțate, din considerentele menționate supra şi având în vedere faptul că prima instanță nu a constatat şi nu a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru

soluționarea pricinii, ținând cont de faptul că încălcarea normelor de drept ce a dus la soluționarea eronată a pricinii nu poate fi corectată în instanța de recurs, iar acest fapt constituie temei de remitere a pricinii la rejudecare în prima instanță, Colegiul Penal consideră necesar de a admite recursul declarat de către avocatul Alexandru SAVVA în interesele persoanei în privința căreia a fost întocmit procesul verbal cu privire la contravenție, Ion VICOL, a casa Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-3365/2023 din 29 februarie 2024 şi a remite cauza respectivă la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

13. Conducându-se de prevederile art. 473 alin.(1) pct.2) lit. c), 474 Cod contravențional, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E :

Se admite recursul declarat de avocatul Alexandru SAVVA în interesele persoanei în privința căreia a fost întocmit procesul verbal cu privire la contravenție, Ion VICOL.

Se casează integral Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-3365/2023 din 29 februarie 2024, în cauza contravențională intentată prin Procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI05 993175 din 03.05.2023, în privința lui Ion VICOL în temeiul art.354 alin.(1) și art.69 alin.(1) Cod contravențional, și se remite cauza în vederea rejudecării în prima instanță, într-un alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul **Silvia CECAN**

Judecătorii **Denis BĂBĂLĂU**

Vitalie BUDECI